

RUH ÜŞÜMESİ (1991)

ADALET AĞAOĞLU (1929 – 2020)

Genel Bakış

Ağaoğlu'nun Türk romanında farklı bir pencere açtığı ve "oda-roman" olarak nitelendirdiği *Ruh Üşümesi* adlı eseri 1990 yılında Viyana'da kaleme alınmış ve 1991 yılında kitap halinde yayımlanmıştır. Türk edebiyatının ilk erotik romanı olma unvanını elinde bulunduran roman Ağaoğlu'nun hacim bakımından en küçük romanıdır. *Ruh Üşümesi* toplamda dokuz bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerin başlıklarıysa şöyledir: Karşılaşma, Tınılar, Dokunuşlar, Gezintiler, Geçiş, Deniz Mağaralarında Uğultular, Çapraz Dalışlar, Ayrılış ya da Buluşma ve Epilog Incompiuta. Eserin ilk baskıları Yapı Kredi Yayınları tarafından yapıldıktan sonra Oğlak Yayınları 1996 yılında eserin yedinci baskısını yapmıştır. Daha sonra eser 1996 yılına kadar yeniden Yapı Kredi Yayınları tarafından basılmaya devam etmiştir. Eserin ana izleğini oluşturan cinsellik, Türk edebiyatında daha önce böylesine derinlemesine bir şekilde hiç işlenmemiştir. Dolayısıyla Ağaoğlu'nun kaleme almış olduğu *Ruh Üşümesi* adlı kısa romanı birçok eleştirmen tarafından tenkit edilmiştir. Fakat Ağaoğlu'nun *Ruh Üşümesi* adlı eserinde cinsellik temi salt anlamıyla irdelenmez. *Ruh Üşümesi*'nde cinsellik izleği psikolojik yönleriyle olduğu gibi toplumsal unsurlarıyla da müellif tarafından irdelenmiştir. Eserin kurgusunu oluşturan olay örgüsünde düş ve gerçeklik birbiriyle tamamen karışmıştır. Anlatıyı oluşturan olayların hangilerininin düş ya da hangilerininin gerçek olduğunu ayırt etmek ancak okur tarafından yapılacak dikkatli bir okumayla mümkün olabilir. Kamuran Eronat, 2004 yılında kabul edilmiş olan doktora tezinde eserin muhtevasıyla ilgili şu ifadeleri kullanmıştır (2004, 256); "(...) ruhun üşümesi eksik olan bazı duyguların yoksunluğunu, sağlıksız hayat düzeneğinin bir anlamda kaçınılmaz sonucunu lense etmektedir. Nitekim romanda mevcut olan bazı duyguların yanlış beslenmesi sonucunda beliren olumsuzlukların gösterilmesi, mevcut toplum yapılanmasının aksaklığını göstermektedir. Eserde içinde yaşadığımız toplumun özellikle cinsellik yönünden hakim olduğu disiplin yanlışlarının sonucunda, bu ismin mevcut durumu özetlediği dikkatlerden kaçmamaktadır".

Özet

"Karşılaşma" ile başlayan romanda kalabalık bir lokantada yer olmaması üzerine bir kadın ile adamın aynı masada oturması konu edilir. Fakat bu masada bir kadınla adamdan fazlası anlatılır. Hayallerinde süt mavisini bir otel odasında sevişen isimsiz iki karakter, aralarındaki ruhsal doyumla gerçek cinselliği yaşadıklarını düşünürler. Çoğu zaman klişe bir takım problemlerle sevişmeleri bölünen çift, toplumda kadın ve erkeğin bir türlü mutlu sona haiz olmadığını göstermeye çalışıyor. Kadın'ın yalnız hissetmesinden ötürü yaşadığı ruh üşümesi aslında hayatın ta kendisini ortaya çıkarıyor. Kadın'ın boşanmasından yıllar sonra adamla doyuma ulaşacak noktada hayallerinde bile durması ve adamında kadın ile kendi arasındaki ilişkiyi denizkestanelerine benzetmesi, gerçek birleşmenin her iki taraf için de olmadığı, yaşanmış tensel tatminsizlikleri, iç konuşmaları boyunca devam eder. Her ikisinin de heyecanla birbirinden adım beklediği belki bir cinsel çekim yaşadığı yemekte kadının yediği tavuğu acı bulması ve adama başka bir yemek sipariş etmesini önermesi gibi klasik birkaç diyalogdan öte gitmeyen konuşmaları kadının son içkisini de içip lokantadan ayrılması ile sona erer. Birbirlerini gizlice süzen Kadın ve Adam adlı iki karakter geçmişte yaşamış oldukları hayal kırıkları ve tatminsizlikler nedeniyle neredeyse tamamen kendi içlerine kapanmış ve kendi düş dünyalarına hapsolmuşlardır. Birbirleriyle ilgili cinsel içerikli düşler kuran iki karakter, bu hayalleri kendi geçmişlerinin, toplumsal olayların ve psikolojik durumlarının süzgecinden geçirirler. Eserdeki ana karakter olan Kadın, Adam'la ilgili kurduğu cinsel hayallerde sürekli olarak keskin sapmalar yaşar. Kendilerini denizin dibinde hareketsiz bir şekilde duran denizkestanelerine benzeten karakterler yaşadıkları yalnızlıktan, bunalımdan, hayal kırıklıklarından ve tatminsizliklerden cinsellik yoluyla kurtarmaya çalışırlar. Eseri oluşturan her bölüm eşsüremsel bir düzlemde ilerler fakat karakterlerin çoğu zaman düş kurmalarından dolayı zamansal sapmalar oldukça fazladır. Kendi geçmişlerinden ve başka karakterler üzerinden anlatılan olaylar ve durumlar aracılığıyla aslında toplumun içinde bulunduğu hal okura hissettirilir ve yazar topluma yönelik dolaylı yoldan bazı eleştiriler getirir. Bir saat

süresince aynı masayı paylaşmış olan ikili eserin sonunda diyaloga girer ancak birbirlerinden ayrılırlar. İkilinin, yaşanan platonik ilişkiyi daha ileri götürmemelerinin nedeni geçmişte yaşanmış olan derin hayal kırıklıklarıdır.

Kişiler

Kadın Anlatının başkarakteri olan Kadın “Eli yüzü düzgünce; okumuş yazmış belli. Bakıyor. Yaşı belirsiz. Ancak, dışarda tek başına yemek yiyebilecek kadar yaşlı, cesur ve özgür” (Ağaoğlu 1994, 5). Lokantadaki bir masaya oturmuş olan yaşlıca kadının ayaklarının dibinde bir bavul bulunmaktadır. Kadın karakterin başka bir yerden geldiği ve seyahat halinde olduğu bellidir. Oturduğu masayı Adam’la paylaşmak zorunda kalmış olan Kadın lokantanın camındaki yansımasından onu dikizler. Zihninde Adam’la ilgili cinsel fanteziler kuran Kadın geçmişte yaşamış olduğu ilişkilerin de muhakemesini yapar. Yaşamış olduğu hayal kırıklıkları ve tatminsizlikler yüzünden tamamen içine kapanmıştır. Karşısındaki Adam’ın martini zeytini yiyiş şeklinden tahrik olan Kadın, onun da kendisiyle ilgili cinsel içerikli hayaller kurduğunu fark eder. Kadın karakter, aynı masayı paylaştığı Adam’la Ekim ayının mavî ışıklarının aydınlattığı bir otel odasında birlikte olduğunu düşünür. Fakat bu sırada kendi geçmişinin muhakemesini de yapar.

Adam Lokantaya tek başına gelmesinden ve kadın hakkındaki düşüncelerinden dolayı gerçek sevgiyi bulamamış olduğu anlaşılan adam oldukça yalnızdır. Kadını kaçamak bakışlarla sürekli süzen adam oldukça irdeleyen, sorgulayıcı bir yapıdadır. Erkek olmanın verdiği ataerkil baskının etkisiyle kadının garsonla konuşmasına gerilen adam, aynı zamanda tanımadığı bir kadınla sosyalleşemeyecek kadar da çekingen bir yapıya sahiptir. Klasik sevişmelerin dışında tutkulu aşkı benliğinde arayan adam cinsel açıdan arzulu olduğu kadar hayal dünyası da bu manada yeterli derecede geniştir. Kadın’ın kendisine bademli tavuğun acı olduğunu söylemesi üzerine martini içmeye başlar. Utangaç ve çekingen bir ruh haliyle Kadın’ı gizlice gözleriyle süzen Adam onun çenesinin altındaki çukurdan cinsel bir haz duyar. Bir otel odasında Kadın’la birlikte olduğunu düşünen Adam kendisini tamamen cinsel isteklerine ve beklentilerine kaptırır. Yaşça Kadın’dan daha genç olmasından dolayı onun geçmişiyile ilgili detaylı bilgi verilmez. “Soğukkanlı, kolay irkilmeyen, kolay umutlanmayan ve kolay yok olmayan bir adam. Kendi suyunun içindeyken” (Ağaoğlu 1994, 5).

Öykü

Kadın’la Adam’ın Birbirlerine Yönelik İlk İzlenimleri Ekim ayında ayağının dibinde duran çantadan yolculuk yaptığı anlaşılan yaşlıca bir kadınla Adam, buldukları lokantada aynı masayı paylaşmak zorunda kalırlar. Bademli tavuk sipariş etmiş olan Kadın Adam’a yemeğin çok acı olduğunu ve kendisine başka bir yemek sipariş etmesini tavsiye eder. Fakat ardından Adam’ın acıyı sevebileceğini düşünen Kadın tercihi ona bırakır. Adam’la Kadın birbirlerini gizlice gözlemlerler. İkilinin yaşamış oldukları ilişkiler, yalnızlıkları ve toplumun yaşadığı olumsuz gelişmeler onların bir denizkeşanesi gibi kendi içlerine kapanmalarına sebep olmuştur. Kadın’la Adam birbirlerinin ellerini ve yemek yiyişlerini gözlemlerler. Yemek yemeyi sürdüren Kadın’ın küçük kırmızı diliyle belirli aralıklarla dudaklarını yaladığı görülür. Birbirleri hakkında dış görünüşlere bakarak edindikleri ilk izlenimleri düşünen karakterler yavaş yavaş şehvet duygusuna kapılırlar. Gençlik çağlarında Adam şef garson olmayı hayal etmiş Kadın güzellik kraliçesi ya da buz pateni kraliçesi olmayı hayal etmiştir. Zira her insan başkaları tarafından takdir edilmeyi ve sıra dışı olmayı istemektedir. Gelecekte ne olmak istediğini düşünmüş olan Adam babasına, fareli köyün kavalcısı olmak istediğini söylemiştir. Kadın’ınsa, düşlemiş olduğu kraliçelikler yerine bademciğini aldırması için adı bademcik kraliçesine çıkmıştır. Yaşamış oldukları hayal kırıklıkları ironik bir üslupla anlatıcı tarafından dile getirilir. Lokantanın tabakları, kolonları ve garsonları karakterlerin izlenimleri ışığında betimlenir. Garsonlar müşterilere karşı oldukça naziktirler. Garsonlardan biri Adam’ı Kadın’ın masasına oturtmak ister ve Kadın Adam’ın kendisine eşlik etmesine müsaade eder. Adam’ı gözleyerek derin düşüncelere dalan Kadın, onun yemek yedikten sonra nereye gideceğini tahmin etmeye çalışır. Tahminleri parti il merkezi, üniversite, duruşma ve mezarlıktır.

Mimarlık Öğrencisiyle Öğretim Üyesinin İlişkisi Ardından Mezecinin Önünde Buluşma başlıklı bir ara bölüme geçilir. Mezecinin önünde beklemekte olan blucinli genç kıza orta yaşlı kıvrıcık saçlı bir adam arabasından korna çalar. Mimarlık öğrencisi olan genç kıza arabasına alan profesör onu evine götürür. Fakat apartman kapısının önünde bir öğrencisini ve kapıcıyı gören adam genç kıza bakkalın önünde bıraktıktan sonra evine girer. Etrafı toparlayan ve bir kadının kilotlu çorabını yatağın altına gizleyen adam, kısa bir süre sonra genç kıza eve alır. Aynı anda soyunmaya başlayan ikili birbirlerine

kur yaptıktan sonra sevişmeye başlar. Sevişme sırasında birbirlerine şakalar yaparlar. Adam genç kıza evlendikleri zaman ciddi bir şekilde sevişebileceklerini söyler. Genç kız adamın bu söylemine gülümseyerek karşılık verir. Ardından adam genç kıza arabasıyla heykelin önünde bırakır. Birbirleriyle evlenme hayali kuruyor olsalar da birbirlerine tam olarak güvenmedikleri görülür.

Kadın'la Adam'ın Birbirlerini Gözlemlenmeleri Ayaklarının dibinde bir çanta olan Kadın'ın başka bir yerden geldiği bellidir. Minik kırmızı diliyle dudaklarını yalayan Kadın Adam'a şehvetle bakmaktadır. Chopin'in 2 Numaralı La Minör Prelüd'ünün çaldığı duyulur. Müzikle birlikte iki karakter arasında bir duygu durumu değişikliği gözlemlenir. Birbirlerini gözleriyle süzmekte olan ikili cinselliğe yönelik düşüncelere ve hayallere kapılırlar. Hocayla öğrencisi arasındaki ilişkiyi düşünen Kadın, yaşanan ilişkiyi muhteva bakımında irdeler. Scarlotti sonatlarından birinin çalmasını ümit ederler. Kadın'la Adam bademli tavuğun acı olmasından dolayı yemek yemekten vazgeçerler ve martini içmeye başlarlar. Birbirlerini gözlemlenmeye devam eden iki karakter Erotik Hayatımız sergisinin tablolarına bakarlar. Aslında gördükleri kendi cinsel hayatları ve hayal kırıklıklarıdır.

Delikanlıyla Genç Kızın Birlikteliği Tınılar adlı bölümde taşlı ve tuğlarla dolu bir arsanın ortasında genç kızla delikanlının durdukları görülür. İnşaat yığınlarının ortasında gün batımını izlerken omuz omuza durmaktadırlar. Kız, geçmişte buldukları yerde vals, tango, rondo oynadıklarını ve yakınlarda bir köy olduğunu hatırlar. Delikanlı, gece vakitlerinde kalkacak olan trenle ayrılacaktır. Bundan dolayı aşıklar ayrılık duygusunun ağırlığını yoğun bir şekilde hissederler. Şimdiki zamanın değerini bilen kız delikanlıyı öper ve onunla yakınlaşarak benliğindeki üşümeyi gidermek ister. Fakat sevgililerin öpüşmesi beklenenin aksine ruh üşümelerini daha da arttırır. Birbirlerine dayanışmacı hislerle bağlı olan sevgililer yakın gelecekte yeniden buluşacakları konusunda umutlulardır. Oturdukları masada birbirlerini süzen ve derin düşüncelere dalan Kadın'la Adam birbirlerinin yaşlı ve genç tavırlarını gözlemlerler. Adam'la Kadın sipariş ettikleri martinilerini karşılıklı yudumlarlar. Ardından Kadın garsondan bir martini daha ister. Fakat hiçbir garsonun onun sesini duymaması üzerine Adam sahiplenme duygusuna kapılarak garsonlara içten içe sinirlenmeye başlar. Fakat Adam'ın hiçbir şey söylememesi üzerine onun tarafından sahiplenilmediğini düşünen Kadın bundan hoşlanır. Kadın Adam'ın gereksiz sorumluluklar almayacak kadar mantıklı olduğunu düşünür. Adam'ın gülümsemesinde bir Osmanlılık sezinleyen Kadın, Chopin yerine Dede Efendi'nin Sultanı Yegah II. Bestesi'nden bir parçanın çaldığını duymaya başlar. Kadın, mezecinin önünde profesörüyle buluşan genç kızın yaşadığı gizli aşktan duyduğu utancı düşünür. Ardından inşaat yığınları içinde kızın delikanlıya ulaşmak istediğini ve kızın delikanlıya ulaşmadan ayrılmak istemediğini düşünür. Bunun üzerine iki sevgili otların arasında sevişmeye başlarlar. Fakat bir süre sonra kız delikanlıyı engeller.

Uzay Bilginiyle Kadın Ardından bir uzay bilginiyle bir kadının otelde yaşadıkları sevişme sahneleri detaylı bir biçimde anlatılır. Şehvet duygusu neredeyse bütün yönleriyle okura hissettirilir. Kadın'ın bazı söylemlerinden bahsi geçen olayları kendisinin yaşamış olduğu düşünülebilir. Yaşanan her cinsel deneyimin sonucu hayal kırıklığı olmuştur.

Kadın'la Adam'ın Cinsel Fantezileri ve Köydeki Genç Çift Dokunuşlar adlı bölümde Adam, düşler kuran Kadın'a içkisinin soğuduğunu söyler. Adam'ın uyarısı üzerine Kadın gerçek hayata geri döner fakat düşle gerçek birbirine tamamen karışmıştır. Satie'den bir parça dinlemek isteyen Kadın onun bestelerinin duygularına tercüman olacağını düşünür. Ardından delikanlıyla uzay bilgininin bir tren yolculuğunda oldukları görülür. Uzay bilgini oldukça rahat ve kendinden emin görünürken delikanlı sevgilisini geride bırakmaktan ve bir daha geri dönemeyecek olmaktan üzüntü duyar. Ardından Adam'ın Kadın'la ilgili cinsel fanteziler düşlediği ve onunla birlikte olmak istediği görülür. Adam Kadın'ın cinsel olarak ne istediğini düşünür ve onu cinsel olarak tatmin edip edemeyeceğinden şüphe eder. Adam, hayatı boyunca yaşamış olduğu acıları, rutini ve hayal kırıklıklarını sorgular. Adam hayatını şüphe etmeden doyasıya yaşamak istemektedir. Garson Adam'a ne yemek istediğine karar verip vermediğini sorar. Adam'ı dalgın ve çekingen bir halde gören Kadın onu rahatsız ettiğini düşünmeye başlar ve Adam'a bu düşüncesini dile getirir. Kadın'ın kendisine ilgi gösterdiğini gören Adam Kadın tarafından arzu edildiğini düşünür. Ardından genç bir kadınla eşinin eski bir köy kahvesinin üst katında kaldıkları görülür. Çiftin evli olup olmadığını düşünen yerliler onların evli olmadıkları düşüncesine kapılırlar. Yerliler çifti rahatsız eder ve namus bekçiliği yapan bir jandarma adamın mavi çakmağını alarak vatana olan hizmetini hatırlayacağı bir anıya sahip olmuş olur. Kadın adamla olan ilişkisini sorgulamaya başlar ve aslında kendisini sahiplenecek biriyle, özellikle mavi çakmağı alan kişiyle, birlikte olmak istediğini fark eder. Kadın Adam'ın martininin içindeki zeytini dudaklarında gezdirdiğini ve çenesinin altındaki çukurdan öpülmek istediğini fark eder. Adam'ın martinisinin yenilenmesini isteyen Kadın onun eline dokunur. Bu hamlesinin üzerine Kadın Adam

tarafından niyetinin anlaşıldığını düşünür. Kadın, arzularını dile getirmesi sonucunda Adam'ın nasıl tepki vereceğini ve kendisinin de cinsel olarak istenilip istenilmediğini düşünür.

Kadın'la Adam'ın Birbirlerini Arzulamaları

Gezintiler adlı bölümde; Ekim ayının mavi ışıklarının aydınlattığı bir otel odasında Kadın'la Adam birlikte seviştiklerini hayal ederler. Kadın Adam'a eline dokunması için izin verir. İkili soyunmaya ve birbirlerini öpmeye başlar. Adam Kadın'ın çenesinin altındaki çukurdan yavaşça öper. Ardından gerçek zamana geri dönülür ve lokantada bulunan iki çocuğun yarış halinde erik yedikleri görülür. İçlerinden biri en büyük eriği sona saklar. Diğer çocuk tabağındaki en büyük eriği sona saklamadığı için pişman olur. Ardından bir kadınla sevişmekte olan adamın evdeki kedileri takıntı haline getirdiği görülür. Adam, penisinin kediler tarafından koparılmasından endişe etmektedir. Yaylı sazların duyulduğu anda Adam Kadın'a müziği sevip sevmediğini sormayı düşünür. Adam Kadın'la yakınlaşmaya can atmaktadır. Ardından Kadın'la arasına girebilecek şeyleri düşünen Adam, annesini bile ortadan kaldırmayı ve bütün engelleri yok etmeyi düşünür. İkilinin birbirlerine olan dokunuşları denizkestanelerinin üzerindeki yosunların birbirlerine sürtünmelerine benzetilir. Adam Kadın'ı soyduğunu ve onun göğüslerine dokunup öptüğünü hayal eder. Lokanta camının yansımından Adam'ı izleyen Kadın da onunla seviştiğini düşünmektedir. İki karakter de bütün olmaya, birleşmeye ve tutku dolu hazlar yaşamaya aç olan yalnız karakterlerdir.

Bunalımlardan Cinsellikle Kurtulmaya Çalışan İkili

Geçiş adı verilen bölümde; lokantada çalan telefonun sesine kulak kabartan ikili evli bir çifti düşünmeye başlar. Hayal edilen çiftin dört çocuğu bulunmaktadır ve kızları hapistedir. Ailenin altı üyesi aynı odada yatmaktadır ve ebeveynler ön sevişme aşamasındadırlar. Evli çift, uzun süredir birlikte olmalarına rağmen birbirlerini artık fark edememektedirler. Genç koca genç eşiyile birlikte olmak ve onunla yakınlaşmak ister. Fakat ailesi tarafından gördüğü saygı ve almış olduğu sorumluluklar genç kocayı katılaştırmıştır. Ardından Adam'la Kadın'ın yeniden birbirlerini sevişirken düşündükleri görülür. İkili sürekli olarak birbirini tartar ve birbirleriyle ilgili düş kurarlar. Dünyanın her geçen gün değiştiğini fark eden Adam, bir savaş muhabirinin nasıl sevişebildiğini düşünür. Cinsel ilişki sırasında yaşanan hazzın ardından ölümün gerçekleştiği fikrine kapılır. Kadın'la Adam, dünyanın kuzeyiyle güneyinin değiştiğini ve dünyanın çekirdeğinin soğuduğunu düşünmektedirler. Kadın Adam'a, savaş sırasında öldürülen çocuklardan ve trajik hayatının film yapılmasını isteyen bir kadından bahseder. Bu sırada ikili soyunmaya başlar, birbirlerine dokunur ve ardından sevişirler. Kadın'la Adam yaşadıkları bunalımlardan sevişerek kurtulmaya çalışırlar. Garsonun şarap getirmesi üzerine iki karakter de düşlerinden uyanırlar.

Düş Fırtınası

Deniz Mağaralarında Uğultular başlığı verilen bölümde; mavi ışıklarla dolu bir odada Kadın Adam'a ölen çocukları ve mağaralarda gizlenen insanları anlatır. Dayanışma ruhu sayesinde mağaralarda gizlenen insanlar hayatta kalmayı başarmışlardır. Zira mağaradakiler her şeylerini paylaşmışlardır. Özellikle çocuk sahibi olan anneler çocuklarına bakmaktan yoruldukları zaman başka kadınlar onlarla ilgilenmişlerdir. Köydeki genç kadın jandarmalarla yaşanan olayı ve toplum baskısının etkilerini düşünür. Kedileriyle yaşayan bir kadınla birlikte olan adam, penisinin koparılmasından ve onu kaybetmekten endişe eder. Yatak çarşafının üzerindeki kelebek ve diğer desenler karakterlere bazı çağrışımlarda bulunur. Bir tren kazası sonucunda karla kaplı bir arazide mahsur kalmış olan çift kurtarılmayı beklemektedir. Kadın, ayağı kırılmış olan adamı ısıtmaya çalışmaktadır. Birbirlerini ısıtmak için çeşitli girişimlerde bulunan çift en sonunda sevişmeye başlar. Kadın, bahsi geçen kadın karakterler arasından hangisi olduğunu düşünür. Kadın'la Adam'ın karşılıklı bir düş fırtınası içinde oldukları görülür.

Kadın'ın Ruhunun Üşümesi

Mavi ışıkların aydınlatdığı otel odasında Kadın'la Adam yan yana uzanmaktadır ve Adam'ın göğsüne başını yaslamış olan Kadın görmüş olduğu bir düşü anlatmaya başlar. Hastalıktan dolayı öldüğünü ve asker desenli bir battaniyeyle gömüldüğünü gören Kadın erkeği tarafından kurtarılmayı istemektedir. Erkek Kadın'a geri gelip onu kurtaracağını söyler. Fakat Kadın uzun bir süre erkeğinin gelmesini beklemiş olsa da onu kurtarmaya hiç kimse gelmemiştir. Toprağın üzerini kar örtmüştür ve Kadın üşümektedir. Yalnızlığın ve çaresizliğin bir tür ölüm olduğunu düşünen Kadın Adam'a içini döktükçe ona daha fazla sokulur. İnsanların birbirlerine olan sorumsuzluğundan bıkmış olan Kadın hiç kimseye güvenmemeye ve hiçbir şeye inanmamaya başlamıştır. Yatağın üzerinde birbirlerine iyice sokulmuş olan Adam'la Kadın zaman ilerledikçe ve kendilerini daha fazla anlattıkça üşümeye başlarlar. Pencerenin dışında görünen şehir onlara her an yıkılabilecek ya da ezilebilecek bir karton gibi görünür.

Kadın'ın Geçmişte Yaşadığı Hayal Kırıklıkları

Çapraz Dalışlar başlıklı bölümde; Kadın'la Adam'ın otel odasında koyun koyuna yatmaya devam ettikleri görülür. Kadın, mağaradan kurtulan ve kendisini kurtaran Adam'a teşekkür eder. Odadaki pencerelerden birinin açık olduğunu düşünen iki karakter üşümeye devam etmektedirler. Ancak yaşanan üşüme fiziksel olmaktan ziyade psikolojiktir. Kadın, düşünde terk edildiği ve hiçbir zaman tam olarak anlaşılamadığı eşinden bahseder. Evlilik yıl dönümlerinden birinde kendisine çocuk gibi davranıldığını hissetmiş olan Kadın eşine sitem eder. Ardından cinsellik üzerinde durulur ve gençlerin cinsellikle ilgili neler düşündüklerinden bahsedilir. Kadın, bazı kadınların orgazmın bedeninin dışında yaşandığını inandıklarını düşünmektedir. Bazı kadınların cinsellikten oldukça uzak ve cinsel hazların yabancı olduğu olduklarını düşünür. Her konuda hayal kırıklığına uğramış olan Kadın hiçbir şeye inanmamaya başlamıştır. Fakat gençlerin cinselliğe olan ilgisini ve onların bu konu üzerine edinmiş oldukları bilgileri şaşkınlıkla karşılar. Kartona benzetilen şehirde yaşayan insanlar güvensizlik ve inançsızlık içindedir. Kadın'la Adam birbirlerine dokunmaya ve birbirlerini öpmeye devam ederler. Fakat ikili arasında yaşanan ilişki, iki karakter arasında kimi zaman farklı kimi zamansa benzer duyguların ortaya çıkmasına sebep olur. Geçmişte yaşamış olduğu hayal kırıklıklarını yeniden yaşamak istemeyen Kadın Adam'a karşı temkinlidir. Fakat diğer yandan Kadın arzularına engel olamamaktadır. Mağaradan kurtarılan çocuklar ve delikanlının bindiği trenin peşinden koşan genç kız düşünülür. İçinde buldukları durum yosunlu kayalara tutunan denizkestanelerine benzetilir. İki karakter bedensel olarak tamamen birleşmiş olmalarına rağmen ruh üşümleri devam etmektedir.

Kadın'ın Boşanması ve Kadın'la Adam'ın Yakınlaşmaları

Ayrılış ya da Buluşma başlığını taşıyan bölümde; garson Kadın'a, ikinci martinisini içtiği için şarap getirmediğini söyler. Garsonun uyarısı üzerine gerçek hayata geri dönen Kadın, ikinci martinisini içtiğini fark etmemiştir. Kadın Adam'ın ayaklarının dibinde bir bavul olup olmadığını kontrol eder. Zira onun da kendisi gibi bir yolcu olabileceğini düşünür. Kadın Adam'ın evli ve çocuklarının olup olmadığını merak eder. Kadın Adam'ın bir oğlu olduğunu ve asistanlık yapan bir kızı olduğunu düşünür. Hemen ardından bu düşüncesinden vazgeçip Adam'ın da kendisi gibi yalnız olduğunu düşünür. Kadın Adam'a yemeğine engel olup olmadığını sorar. Adam Kadın'a hangi yemeğe engel olduğunu ve çalan şarkının adını sorar. Kadın'ın ellerine dokunduğunu ve onu çene altındaki çukurdan öptüğünü düşünen Adam'ı Kadın fark eder. Birbirlerinden gözlerini kaçırmaya ve utangaçtırlar. Uzun zamandır camdaki yansımalarından birbirlerini dikizlemektedirler. Kadın, ayrıldığı çocuklarını ve eşini düşünür. Bu düşünce ona soğuyan yerlere çekirdeğini ve boşanma sayılarının gün geçtikçe arttığını hatırlatır. Memelerinin eskisi gibi diri ve sert olmadığını düşünen Kadın kocasına göğüsleriyle birlikte gideceğini söyler. Fakat kocasına isterse memelerini bırakabileceğini dile getirir. Koca Kadın'a kendisi olmadan memelerini ne yapacağını sorar. Kadın kocasına memelerinin karşılığında evdeki eşyaları alabileceğini söyler. Ardından yeniden garson gelir ve Kadın'ın bardağına şampanya doldurur. Derin düşünceler içinde olan Adam'a ne yiyeceğine karar veremediği sorulur. Adam garsona esprili bir şekilde bademli tavuk haricinde her şeyi yiyebileceğini ve Kadın gibi beyaz şampanya içmek istediğini söyler. Bunun üzerine ikili ilk defa cesur bir şekilde birbirlerinin gözlerinin içine bakarlar ve gülümsesler. Kadın beyaz şarabını Adam'la paylaşmak ister ve onun bardağını doldurmaya başlar. Adam Kadın'ın teklifini kabul eder ve birlikte kadeh tokuştururlar.

Kadın'la Adam'ın Birbirlerinden Ayrılmaları

Epilog Incompiuta adlı bölümde ikili karşılıklı olarak içkilerini yudumlamaktadırlar. Kulak memesiyle oynayan Kadın bavuluna doğru bir hamle yapar ve gitmesi gerektiğini söyler. Adam Kadın'ın bavulunu almasına müsaade eder ve onu onaylar. Kadın Adam'a masa başında geçirdikleri bir saat için teşekkür eder ve her şeyin çok güzel olduğunu söyler. Başlangıçta Adam Kadın'ın söylediklerini anlamamazlıktan gelir fakat ardından o da Kadın'a teşekkür eder. Kadın Adam'a birlikte geçirdikleri bir saatin anıdan daha değerli olduğunu ve bu tecrübeyi asla unutmayacağını söyler. Adam'sa Kadın'a, uzun zamandır kendi kabuğuna çekilmiş olduğunu ve şüphe içinde yaşadığını söyler. İnsanoğlunun kendini keşfetmesi ve denizin derinliklerine ne kadar karanlık olsa da inilmesi gerektiğini söyler. Kadın Adam'a az da olsa içki içmeyen kişileri sevmediğini söyler. İkili son defa kadehlerini tokuşturup içkilerinden birer yudum alırlar. Bavulunu alan Kadın ağır adımlarla lokantadan çıkar ve yolun karşısına çıkar. Adam ise Kadın'ın arkasından bakmamaya çalışır. Kadın'ın ayrılmasının ardından yeniden kendi iç uğultularını dinlemeye başlar.

Temalar

Cinsellik “Cinsellik toplumumuz tarafından eksik ve örtülü kalmış bir konudur. Bunun işlenmesi elbette yadırganacak ve farklı yorumlara sebep olacaktır. Ağaoğlu işte toplumumuzda tabu olarak görülen bu konuyu mercek altına almış ve genellikle ya çirkinliğe kaçan ya da tıp diliyle anlatılan

cinselliğin bir de Türkçenin sınırsız anlatım gücüyle farklı bir ritimle imgeler eşliğinde anlatılabileceğinin örneğini vermeye çalışmıştır. Dolayısıyla *Ruh Üşümesi*'nde kullanılan mercek, cinsellik merceğidir. Fakat görüntülenmek istenen ise çağımız insanının temel problemleridir" (Eronat 2004, 266). Türk edebiyatının ilk erotik romanı olma unvanını taşıyan *Ruh Üşümesi* adlı eserde Ağaoğlu, küreselleşme ve sanayileşmeyle birlikte özellikle kentli insanın insani değerlerini yitirmeye nasıl kendi içine kapandığı ve çevresindeki bütün canlılara nasıl şüpheli bir gözle baktığını irdelenmiştir. Anlatıda ağırlıklı olarak cinsellik izleği işlenmektedir. Fakat Ağaoğlu söz konusu edilen temayı günümüz dünyasında yaşayan insanların toplumsal ve psikolojik sorunlarını ortaya çıkarmak ve bu sorunların sebeplerini tartışmaya açmak için kullanmıştır. "Cinselliğin bazı durumlarda ön planda yer almasını tetikleyen basamaklar söz konusudur. Bunlar bastırılmış kişilikler, örselenmiş değerler, yitirilen ilişkiler yumağında gizlenmiş olabilirler. *Ruh Üşümesi*'ndeki cinsellik objesinin arkasında işte bunlar belirleyicilik kazanmakta ve ilk fırsatta bu topluma yaban duran dürtünün arasından kendilerine yer aramaktadırlar" (Eronat 2004, 268).

İnziva "Ağaoğlu'nun diğer eserlerinde yoğun bir şekilde kendisini gösteren bu tema *Ruh Üşümesi*'nin temel temasıdır. Romanda da dikkati çekildiği üzere arzın soğuması, ozon tabakasının delinmesi, çevre kirlenmesinin olması ve iklimlerin değişmesi, mevcut olan bir dengenin bozulmasına işaret etmektedir. Bu dengenin kaybedilmesi ile beraber teknolojinin gelişimine bağlı olarak bazı değerler de yitirilmiştir. İşte yitirilenleri dengeleyecek, o boşlukları giderecek oluşumların bulunamaması, insanları yalnızlığa, iletişimsizliğe ve bunların sonucu olarak mutsuzluğa sürüklemiştir. İşte *Ruh Üşümesi*'nde asıl tematik kurgunun "yalnızlık" temi üzerine kurulmasının nedeni bu devinimlerde saklı kalmaktadır. Lokantadaki Adam ile Kadın'ın iletişimi, en doruk noktada hayallerde kurabilmelerinin temelinde bu özellik bulunur" (Eronat 2004, 267). Eserin başkarakteri olan Kadın, geçmişte yaşamış olduğu hayal kırıklıkları, tatminsizlikler ve başkaları tarafından anlaşılabilmesi üzerine eşinden boşanmış ve tamamen kendi içine kapanmıştır. İletişimsizliğin ve güvensizliğin hakim olduğu bir uzamda karakterler kendilerini koruyabilmek ve yeniden aynı hataları yapmamak adına kendi kabuklarına çekilirler ve başkalarına güvenmemeye başlarlar. Güvensizlik ve şüphe duygusu nedeniyle zarar görmemek amacıyla kendi düş dünyalarına sığınmış olan karakterler tamamen kendi hayal alemlerinde yaşamaktadırlar. Esere *Ruh Üşümesi* adını vermiş olan Ağaoğlu, modern insanın dünya üzerindeki yalnızlığına ve kırıklığına vurgu yapmaktadır. Ağaoğlu kurgusunu oluşturmuş olduğu anlatıda rol oynayan karakterlerini kabuklu deniz canlılarına benzetir. "İnsanların bu canlılar gibi kabuklarına çekilmesi, dışarıya çıkmak istememeleri, yalnız kalmak istemeleri bu benzetmeyi beraberinde getirmiş, romanda da yalnızlığa bağlı olarak insanların birbirlerinden kopukluğu ve buna dayalı olarak mutsuzluğu irdelenmek istenmiştir" (Eronat 2004, 267-268).

Gelenek "Cinsel hayat irdelenirken, insanların toplumdaki yanlış davranışlarına da projeksiyonların çevrildiği belirlenmiştir. Özellikle kırsal alanda, köylerde, köylülerin bölgelerine gelen genç çiftin özel ilişkilerine aşırı derecede duyarlı olmaları ve onlara karşı hayrat duygular taşımaları, eleştirel bir bakış açısı ile yansıtılmıştır. Toplumda bazı feodal zihniyetlerin kolay kolay değişmediği, özel hayat gibi kişilere özel değerlere önem verilmediği ve bunun sonucunda kültürler arasında güven bunalımının belirmesi, yansıtılmak istenen objeler arasında kendisini göstermektedir. Romanda yine geri kalmış kültürler tarafından, cinselliğin ayıp ve kendi kendine gelişen bir özelliğinin olduğunun altı çizilmektedir" (Eronat 2004, 269). Neredeyse her edebi eserinde ataerkil ve din-tarım toplumu normlarının baskın olduğu Anadolu insanının evrensel ve etik değerlerden uzak oluşunu ele almış olan Ağaoğlu'nun *Ruh Üşümesi* adlı romanında da bu konuyu irdelediği açık bir şekilde görülmektedir. Dogmatik inançlar, etik olmayan insani değerler ve yanlış koşulların insanoğlunun özgürlüğünü kısıtlayan hatta önüne set çeken en önemli engellerdir. Baskıcı bir toplumda yaşamış ve özgürlükleri kısıtlanmış olan bireyler kendilerini keşfedemeden ya da kendilerini inşa edemeden ömürlerini tamamlarlar. Freudvari bir anlayışla cinselliği insan varoluşunun en önemli meselelerinden biri olarak gören Ağaoğlu, bastırılmış cinsel arzuların ve hazların insan psikolojisindeki etkilerine karakterlerin düşleri ve eylemleri aracılığıyla değinmiştir.

Kişi İncelemesi

Kadın (Açık/Duygusal) Anlatının başkarakteri olan Kadın "Eli yüzü düzgünce; okumuş yazmış belli. Bakıyor. Yaşı belirsiz. Ancak, dışarda tek başına yemek yiyebilecek kadar yaşlı, cesur ve özgür" (Ağaoğlu 1994, 5). Lokantadaki bir masaya oturmuş olan yaşlıca kadının ayaklarının dibinde bir bavul bulunmaktadır. Kadın karakterin başka bir yerden geldiği ve seyahat halinde olduğu bellidir. Oturduğu masayı Adam'la paylaşmak zorunda kalmış olan Kadın lokantanın camındaki yansımasından onu dikizler. Zihninde Adam'la ilgili cinsel fanteziler kuran Kadın geçmişte yaşamış olduğu ilişkilerin de

muhakemesini yapar. Yaşamış olduğu hayal kırıklıkları ve tatminsizlikler yüzünden tamamen içine kapanmıştır. Karşısındaki Adam'ın martini zeytini yiyiş şekliinden tahrik olan Kadın, onun da kendisiyle ilgili cinsel içerikli hayaller kurduğunu fark eder. Kadın karakter, aynı masayı paylaştığı Adam'la Ekim ayının mavî ışıklarının aydınlatdığı bir otel odasında birlikte olduğunu düşünür. Fakat bu sırada kendi geçmişinin muhakemesini de yapar. "Romadaki bilgilere göre Kadın, Adam'a kıyasla biraz yaşlıdır. Tavırları onun eğitilmiş biri olduğunu göstermektedir. Masanın altında bavulu vardır. Muhtemelen şehre dışarıdan gelmiş bir yolcudur, ancak şehir dışına gitmek üzere de olabilir. Çenesinin hemen üstünde bir çukur vardır. Bu çukur, adam için oldukça davetkar bir özellik taşımaktadır. (...) Ruh Üşümesi, genel eğilime uygun olarak iki ayrı zaman düzlemi üzerinde inşa edilmiştir: halihazır (an) ve artzaman (Acar 2019, 132-133). Kadın'ın, anlatı boyunca okurun karşısına çıkan diğer kadın karakterlerle bir özdeşlik halinde olduğu söylenebilir. Güvensizlik, iletişimsizlik ve yalnızlık nedeniyle tamamen kendi içine kapanmış olan Kadın kendi düş dünyasına sığınmış ve bütün tutkularını zihninde yaşayarak onları hissetmeye çalışmaktadır.

İçe Dönük Geçmişte tecrübe etmiş olduğu ilişkilerden dolayı hayal kırıklığı yaşamış olan kadın karakter içe kapanmıştır: "Şey gibiyim evet, denizkestanesi. İçine büzülmüşlüğünden çözülmeye başlayan, açıkçası, suların yaladığı kayalıklarda dikenlerini ağır ağır dışa doğru uzatan, diken uçlarındaki duyarlılığı doruğa ulaştığı zaman, giderek salt ıslak ışını dikenlerin değil, sert kabuğun dış yüzünde de yumuşak bir tenin ürpertileri titreşen denizkestanesi... En ufak bir karşı uyarıyla, belli belirsiz ilk tehlikeyi sezışte ise, kuzgun renkli maytap kendi içinde eriyip sönecektir" (Ağaoğlu 1994, 5-6).

Dikkatli Kadın Adam'ın bütün hareketlerini dikkatli bir şekilde gözlemler: "Sağ ele gelince; o da çoktan adamın yemek listesini tutan eline, hatta ağız tadına titiz birinin listedeki yiyecek içeceklerle göz gezdirirken biraz dolgunlaşıp ışıldayan dudaklarına doğru kısa, kesin, cesur bir hamle yapmış bulunmakta. Hafifçe sulanmış o lezzet ustası ağza bir sinek dalıverecekmiş de, şu çok değerli damak, kezzap püskürtülüşüyle kavrulup bütün duyarlılığını yitirecekmiş de bunu, bunları önlemek istiyormuş gibi. Kadın, uyarısını hemen pekiştirdiğine göre, gibi değil, öyle olmalı: "Acı, müthiş acı!" (Ağaoğlu 1994, 6).

Dostane Kadın Adam'la iletişim kurmaya çalışır ve onun iyiliği için hareket eder: "Fakat o bile, artık gizemli ataklığından hiçbir şey kalmamış bir ses: "Özür dilerim, öyle ya, siz belki acıyı seversiniz..." Çok üşümüş bir ses bu" (Ağaoğlu 1994, 7).

Düşünceli Kendi zihninde Adam'la konuşur ve ona bütün sorunlarını anlatır: "Bilir misiniz, atak ve tatlı masa arkadaşım, ben küçükken şef garson olmak istemişim. Ah, ben tam tersi, güzellik kraliçesi! Buz pateni kraliçesi de olmak istemişim, hatırlıyorum; yani, kraliçelik olsun da, inanın falcılar, dilenciler, sürtükler kraliçeliklerinden birine de razıydım bayım! Ben de şef garson olmak istedimse, şefliğinden ötürü; aynı şey işte, hiç de tam tersi değil, tam tamına aynı; hepimiz şef olmak istemişizdir çünkü; en üst ve tek" (Ağaoğlu 1994, 9).

Nazik "Kadının hafif bir baş sallayışı, adamın belli belirsiz, altı hiç çizilmemiş teşekkür selamı, ardında tanrısal eğilmezliğiyle dimdik duran başgarsonun çektiği sandalyeye yerleşir yerleşmez de gözlerini eline tutuşturulan listede yukardan aşağıya, aşağıdan yukarıya gezdirmeye başlaması (...)" (Ağaoğlu 1994, 11).

Gizemli Ayaklarının dibinde duran bavul Kadın için bir gizem kaynağı olur: "Kadının yanında, ayaklarının dibinde bir yol çantası durmaktadır. Bir yere gidiyor ya da bir yerden gelmiş? Kesin bulunan, olduğu noktada olmadığı. Hareket hali. Birkaç saniye önce de adama bademli tavuğun çok acı olduğunu söyledi. Hafifçe dışarı çıkardığı minik kırmızı dil ucunu sağa sola oynatarak" (Ağaoğlu 1994, 18).

Coşkun Kadın cinsel olarak Adam'ı arzular: "(...) insanlık aşkına yapın bunu, yapın, işte böyle öpün, benim için açılın saten kaplı kadife kutunuz, ah nasıl da tıpatıp oturdu benim aile mücevheri yumuşacık ipek muhafazasına, aa, aayy. bir gün. ah bir gün ay modülü ile kabinin birbirine kenetlendiğini öğrendiğinizde, kadifem benim, şeftali tüylüm, öğrendiğinizde bilin ki, aahhhh evet, evet, bilin ki bu benim size bu kadar sıkı kenetlenişimden başka bir şey değildir, ohhh, bunun çizimini de artık işiniz gereği sizin şu becerikli elleriniz yapacak, ama yapacaksınız değil mi, söz verin, yapacaksınız ve o zaman, kın kış, hooo, o zaman benim bu tarihi kılıcımı heykelin neresine

sokacaksınız çok merak ediyorum, tarih adına bakalım bu kahraman aleti nereye nasıl konduracaksınız da geleceği..." (Ağaoğlu 1994, 34).

Canlı "Belki de adamın verdiği bir rahatlık bu. Çünkü o da ardından birkaç adım atmış, keşke daha uygun bir zamanda karşılaşılsaydı, hay Allah! dememiş olması bir yana, şu ân ensesine ılık bir esintiye benzer öpücükler kondurmaktadır. Sesi de nefesi gibi ılık bir esinti. "Bu benim en sevdiğim ışık; sūtmavisi aydınlık..." Kadın, bunu iŷitmiş olmaktan hem ŷaŷkın, hem çok hoŷnut, baŷını çevirmeden gülümsüyor. Bedeninde ŷrpertiler" (Ağaoğlu 1994, 51).

Duyarlı Çevresinde olup biten olaylara karşı oldukça duyarlıdır: "Yağıyor, yağıyormuş... Bağırdım, ama toprakta, sürekli yağın kar altında kalmaktan bağırmıyormuşum, hayır; insanın insana karşı sorumsuzluğuna katlanamıyormuşum, buna baŷkaldırıyormuşum da ondan. Elleri ayakları zincirli isyan! Bu nedir, bilirsiniz. Bilir misiniz? Düşte olur. Hastaymışım. Doğrulamıyorum. Erkeğimse, biz gelip seni alacağız, demiş. Tabii 'biz' denince gelecek olanların yüzünü göremiyorsun. Kim olduklarını bilemiyorsun; soyutlaşıyorlar; giderken de soyuttular; geleceğin gelmeyeceği de buradan belli olmalıydı, diye düşünebiliyorsun. Bir yandan da diyorsun ki, ama sözvermişlerdi, geleceklerdi!. Adı sedyeye olan toprağa beni 'onlar' yatırdılar, ben kendim yatmadım" (Ağaoğlu 1994, 102).

Adam (Açık/Duygusal) Lokantaya tek baŷına gelmesinden ve kadın hakkındaki düşüncelerinden dolayı gerçekte sevgiyi bulamamış olduğu anlaşılan adam oldukça yalnızdır. Kadını kaçamak bakıŷlarla sürekli süzen adam oldukça irdeleyen, sorgulayıcı bir yapıdadır. Erkek olmanın verdiği ataerkil baskının etkisiyle kadının garsonla konuŷmasına gerilen adam, aynı zamanda tanımadığı bir kadınla sosyalleŷemeyecek kadar da çekingen bir yapıya sahiptir. Klasik seviŷmelerin dıŷında tutkulu aşkı benliğinde arayan adam cinsel açıdan arzulu olduğu kadar hayal dünyası da bu manada yeterli derecede geniŷtir. Kadın'ın kendisine bademli tavuğın acı olduğunu söylemesi üzerine martini içmeye baŷlar. Utangaç ve çekingen bir ruh haliyle Kadın'ı gizlice gözleriyle süzen Adam onun çenesinin altındaki çukurdan cinsel bir haz duyar. Bir otel odasında Kadın'la birlikte olduğunu düşünen Adam kendisini tamamen cinsel isteklerine ve beklentilerine kaptırır. Yaŷça Kadın'dan daha genç olmasından dolayı onun geçmiŷiyle ilgili detaylı bilgi verilmez. "Soğukkanlı, kolay irkilmeyen, kolay umutlanmayan ve kolay yok olmayan bir adam. Kendi suyunun içindeyken" (Ağaoğlu 1994, 5). "Adam da o ŷehirde bir yolcudur. Adamın olgun ve soğukkanlı biri olduğu söylenebilir. Kaçamak bakıŷlarla, karŷısındaki kadını izlemektedir" (Acar 2019, 132). Anlatı boyunca okurun karŷısına çıkan diğer erkek karakterlerle özdeŷlik halindedir.

Dikkatli Adam Kadın'ın her hareketini dikkatli bir ŷekilde gözlemler: "Hemen hemen bir irkiliŷle ayırđına vardığı kimsenin nereden kaynaklandığı bilinmeyen bir çekiciliği var. Oysa kadınlığı haykırıyor. Pastel. ŷu ân ise, hatta biraz ileri yaŷta. Bundan olabilir mi? Hart, diye koparıp alan değil, hafif gezgin, biraz okŷayıcı, usul usul yumuŷak bir kucağa isteklendirircesine çağırđan. Çekici evet, bunu görebiliyor, dahası duyuyor. Gördüğu ve duyduğu bakıŷlarındaki incecik incecik ışık çakıŷlarıyla beliriyor" (Ağaoğlu 1994, 7).

Sıcakkanlı Sevgiyeye muhtaç olan Adam Kadın'la ilgili hayaller kurmaya baŷlar. Ona ilgi gösterip değer verir: "Öylesi ŷüşüyor olmalı ki benim huysuz sevgilim, öylesi ŷüşüyor olmalı ki, son atılđanlıđı ardından o da içerlerde bir yere kaçıp sıkı sıkıya örtünüyor. Kimin aklına gelirdi? Fakat, uzun zaman beklemeden de geniŷçe bir soluk alınabilir: Pamuk Prenses ya da Külkedisi değil bu kadın; takma kirpikleri yok. Adam bakıp duruyor. ŷimdi artık elsiz, dilsiz, bakıŷsız ve sessiz olana" (Ağaoğlu 1994, 7).

Düşünceli Adam sürekli olarak düşünmektedir ve her durumdan kendine göre çıkarımlarda bulunmaktadır: "Adamın bakıŷında küçük bir deđiŷim. Suyun denizkehanesi üstünde salınıŷı; kabuktaki gelgitlerin nereye ait olduğunun belirsizliği. Suya mı, kendisine mi? Bu belirsizlik canını mı sıkıyor, tedirgin mi ediyor? Değil galiba. Yoksa, toplanıp masadan kalkmak, sokağa çıkmak aklına bile gelmezken, -gelmediği için- sevinçli mi? Sanılmaz. ŷaŷkın? Belki, ama hangi anlamda? Henüz bilinmiyor" (Ağaoğlu 1994, 8).

Nüktedan "Baba, ben fareli köye kavalcı olıcam, dediğim zaman babam, oğlum aklını baŷına topla, diye diye beni omuzlarımdan tutup çuval silkelere gibi silkelemiŷti; kafatasımın içindeki ŷeyler yer deđiŷtirdi mi, deđiŷtirmede mi, iyice emin olmadan da koyvermedi; kutuda zar çalkalanır ya hani, kafatasımda beynimi öyle sallayıp durdu iŷte: Oğlum, aklın baŷına geldi mi? Geldi mi aklın baŷına oğlum? Geldi, baba. Eh öyleyse, ŷimdi söyle bakalım, büyüyünce ne olacaksın?" (Ağaoğlu 1994, 9).

Nazik “Kadının hafif bir baş sallayışı, adamın belli belirsiz, altı hiç çizilmemiş teşekkür selamı, ardında tanrısal eğilmezliğiyle dimdik duran başgarsonun çektiği sandalyeye yerleşir yerleşmez de gözlerini eline tutuşturulan listede yukardan aşağıya, aşağıdan yukarıya gezdirmeye başlaması (...)” (Ağaoğlu 1994, 11).

Coşkun Adam Kadın’ı cinsel olarak arzular: “Yine de hâlâ şu, dilini kadının sol çenesindeki çukurlukta dolaştırma isteği. Oysa karşısındaki artık gülümsemiyor. Az önce "Ah evet," derken de gülümsemedi. Sadece parmaklarında engellemeye çalıştığı bir kıpırtı. Körmendi'ymiş de, piyano çalmayı artık reddediyormuş gibi... Ona fısıldamalı mı?” (Ağaoğlu 1994, 41).

Sorgulayan Kendi hayatında yaşadığı ve başka insanların yaşadıkları haksızlıkları sorgular: “(...) hiç yaşamadan ölmeler, hiç sevişmeden yorulmalar; ne hakkımız var, diye sora sora, nasıl olur da o kadar duyarsız kalabiliriz ki, diye diye duyarlıklarımızı törpüleyerek; acı çekiyorlar, acı çekiyorlar, acı çekiyoruz, onları unutabilecek edepsizlerden olsak neyse; değiliz işte, o anlamda cesur da değiliz zaten, diye diye... Fakat, biliyor musun, ağzım beni dinlemiyor, karnım zil çalıyor, dilim rahat durmuyor, uzun süredir uyuşup kalmış hücrelerime kan hücum ediyor, nasıl farkında olmazsın? Bizi nasıl unutursun?” (Ağaoğlu 1994, 41).

Canlı “Adam, ellerini onun hiçbir yerine dokundurmaksızın, hep aynı, herhangi bir saldırganlığı bulunmayan yumuşacık öpüşlerle öpüyor ensesinden: Biliyor musunuz, aynı yerdeyiz” (Ağaoğlu 1994, 51).

Heyecanlı Zihninde Kadın’la ilgili kurduğu cinsel fanteziler ve ona dokunmak Adam’ı oldukça heyecanlandırır: “Kadının biraz geri çekilmesi adamı tedirgin etmiştir: Neden uzaklaştı? Gerçi bu uzaklaşma sırasında ayaklarının ucuna bırakılmış iki beyaz gül ezilmemiş, yerlerde sürüklenmemekte, tam karşıtı, kadın tarafından alınmış, elin ayasında dinlendirilmektedir, fakat geri çekilen bir bedendir; göğüsleri, kolları, bacakları, karnı, kalçalarıyla bir beden. Uzaklaştıkça çağırılan, çağırılanlaştıkça ise çoğalıp aynılaşan bedenler... Adam soluğunu tutmuş (...)” (Ağaoğlu 1994, 53).

Kaynakça

Acar, Teyfik. *Adalet Ağaoğlu'nun Romanlarında Şahıs Kadrosu*. Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak: Uşak Üniversitesi, 2019.

Ağaoğlu, Adalet. *Ruh Üşümesi*. İstanbul: Oğlak Yayınları, 1994.

Eronat, Kamuran. *Adalet Ağaoğlu İnsan ve Eser*. Doktora Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bilim Dalı, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004.